

Đề bài:

**Cảm nghĩ
của em sau
khi học
truyện
Sọ Dừa.**

Bài làm

Trong văn học dân gian, truyện cổ tích là thể loại rất tiêu biểu, được mọi người rất ưa thích. Không một truyện cổ tích nào có tuổi đời trẻ hơn ông bà chúng ta, nhưng cũng rất kì lạ, không có một truyện cổ tích nào già nua trong đôi mắt, tâm hồn thế hệ trẻ hôm nay. Truyện cổ tích *Sọ Dừa* là một minh chứng cho sức sống của nó trong lòng độc giả Việt Nam và thế hệ học sinh chúng em.

Sọ Dừa thuộc kiểu truyện người đội lột vật hay người magn lột xấu xí khá phổ biến trong cổ tích Việt Nam cũng như trên thế giới. Cũng kiểu truyện này, ở nước ta còn có câu chuyện như lấy chồng Rế, người lấy cóc, nàng út ông tre... kể về các nhân vật có vẻ ngoài xấu xí, dị dạng nhưng lại có vẻ đẹp bên trong tuyệt vời cả về tài năng lẫn phẩm chất.

Sọ Dừa ra đời thật khác thường, từ lúc bà mẹ mang thai đến lúc sinh ra. Bà mẹ khát nước, thấy cái sọ dừa trên gốc cây to đựng đầy nước mưa, bung lên uống và thụ thai đến lúc sinh ra thì *đưa bé không chân, không tay tron như một sọ dừa cứ lăn lông lốc trong nhà, chẳng làm được việc gì*. Điều này khiến cho bà mẹ Sọ Dừa than phiền bởi hoàn cảnh éo le của gia đình bà. Sự ra đời của Sọ Dừa cũng chẳng khác nào sự ra đời lạ kì của Thánh Gióng hay Thạch Sanh bên gốc cây đa. Chỉ có điều, sự ra đời của Sọ Dừa lại có gì kì lạ hơn, khủng khiếp hơn. Chính điều này tạo ra sự bất ngờ cho chính chúng ta về chàng Sọ Dừa đáng yêu trong truyện. Tưởng rằng cục thịt đỏ hỏn cứ lăn lông lốc kia “vô tích sự” nhưng lại “không vô tích sự” một chút nào, ngược lại Sọ Dừa lại rất tài giỏi và thông minh. Sự tài giỏi và thông minh đến bất ngờ. Điều này được thể hiện qua hàng loạt chi tiết trong truyện. Tác giả dân gian đã đặt nhân vật trước những tình huống thử thách để nhân vật tự bộc lộ tài năng. Khởi đầu trong công việc giúp mẹ cha là chăn bò, cậu chăn bò rất giỏi, con nào con nấy bụng no căng, lại chăn bò một cách rất ung dung thanh thản: ngồi trên võng thổi sáo cho đàn bò gặm cỏ. Và lại đòi cưới con gái út của phú ông, có đủ ngay đồ sinh lễ trước lời thách cưới cực kì khó khăn của phú ông. Và thế là lễ cưới được tổ chức linh đình trước sự ngạc nhiên của mọi người. Lễ tân hôn được tổ chức chu đáo cùng với sự “biến hình” thành một chàng trai khôi ngô tuấn tú. Không những thế, Sọ Dừa thông minh, học giỏi thi đỗ trạng nguyên và được vua cử đi sứ. Đến đây tài năng của Sọ Dừa càng được bộc lộ tuyệt vời, đó là sự dự đoán chính xác tình hình để đảm bảo an toàn cho vợ khi đưa cho cô út một hòn đá lửa, một con dao và hai quả trứng gà. Cuối cùng là việc giấu vợ trong buồng giữa việc đoàn viên để trừng trị hai người chị ác độc, đã nói lên sự thông minh và cách cư xử khôn khéo của quan trạng. Như vậy, tác giả dân gian đã tạo nên sự “đổi lập”, trái ngược đến mức cực đoan giữa hình dạng bên ngoài và phẩm chất bên trong của nhân vật Sọ Dừa. Bên ngoài Sọ Dừa xấu xí, dị dạng, kì quái, vô dụng... còn bên trong lại là tài năng, phẩm

chất tuyệt vời của một nhân cách cao cả, chân chính. Sự biến đổi kì diệu từ một cậu bé có bề ngoài dị hình dị dạng, thân phận thấp kém, trở thành chàng trai tuấn tú, thông minh, đỗ đạt chính là sự thống nhất về lí tưởng giữa hình thù bên ngoài và phẩm chất bên trong của nhân vật.

Điều đáng nói ở đây là sinh lễ của Sọ Dừa chỉ có nghĩa đối với phú ông, không có nghĩa đối với ba con gái của lão. Nhưng giá trị chân chính của Sọ Dừa được phát lộ thăng hoa là nhờ cô út, mà sau này là vợ của chàng. Cô út hiền lành, hay thương người, cô đã từng đối đãi với Sọ Dừa rất tử tế. Đặc biệt cô đã biết: “Sọ Dừa không phải là kẻ phàm trần”, chàng là người tài năng, đức độ. Cô đã đem lòng yêu và nhờ tình yêu chân chính ấy, cô nhìn rõ phẩm chất của Sọ Dừa. Con mắt tinh đời của cô chính là con mắt tinh đời của nhân dân ta nhìn thấy ở Sọ Dừa – “con người vốn bị coi là hèn kém”, những giá trị trong sáng nhất. Nhân dân ta đã gửi gắm vào Sọ Dừa bao mơ ước, khát vọng. Sọ Dừa từ thân phận thấp hèn, từ một con người dị hình, xấu xí đã trở thành đẹp đẽ, thông minh, tài giỏi và xứng đáng được hưởng hạnh phúc. Đồng thời khơi dậy trong chúng ta niềm tin. Niềm tin ấy đã trở thành đạo lý mà nhân dân ta vẫn dạy: người tài giỏi, đức độ phải được hưởng hạnh phúc hay rộng hơn ở *hiền gặp lành*, còn những kẻ độc ác, gian tham sẽ bị trừng trị.

Truyện đề cao giá trị đích thực, vẻ đẹp bên trong của con người. Đây cũng là lời khuyên mọi người muốn đánh giá đúng bản chất con người đừng nên chỉ quan sát bên ngoài. Đây chính là giá trị nhân dân, truyền thống dân tộc *tốt gỗ hơn tốt nước sơn*. Hơn thế nữa, truyện còn đề cao lòng nhân ái đối với người bất hạnh. Lòng nhân ái đem lại hạnh phúc cho cả Sọ Dừa và cô út. Ý nghĩa ấy đã được đúc kết qua bao câu ca dao, tục ngữ như *Thương người như thể thương thân, Lá đàn đùm lá rách...*

Câu chuyện toát lên sức sống mãnh liệt và niềm lạc quan của nhân dân lao động. Còn sống là còn hi vọng, còn mơ ước, còn tin vào chiến thắng cuối cùng của sự công bằng, của lẽ phải, của lòng tốt đối với sự bất công, độc ác. Thực tế cho thấy rằng trong cuộc đời cũng như trong truyện cổ tích, hạnh phúc của những con người chân chính luôn bị kẻ độc ác đe dọa, tìm cách cướp đoạt. Nhân dân ta đã ý thức rõ điều này nên đã để cho nhân vật cảnh giác, đấu tranh bảo vệ hạnh phúc của mình. Sọ Dừa đưa cho vợ những vật dụng khi chia tay cũng là vì thế. Truyện đã đề cập đến một loại người đau khổ nhất, một số phận thấp hèn nhất. Đau khổ thấp hèn đến nỗi từ vẻ bên ngoài đã không ra con người. Điều đó nói lên khi sáng tác truyện này, nhân dân đã nhận thức sâu sắc về số phận địa vị của mình. Thế nhưng ban đầu cái vỏ xấu xí làm cho thân phận nhân vật thấp kém bao nhiêu thì về sau tài năng phẩm chất và sự biến hóa lại làm cho nhân vật trở nên khác thường, đẹp đẽ bấy nhiêu. Đó là quan niệm dân chủ, thái độ trân trọng, khẳng định của nhân dân đối với những con người bị coi là “hèn kém” trong xã hội giai cấp. Đó cũng chính là ước mơ của nhân dân về sự đổi đời.

Bằng những chi tiết bất ngờ thú vị, mô típ nhân vật quen thuộc làm cho câu chuyện thú vị hấp dẫn, truyện mang một giá trị nhân đạo cao cả, niềm mơ ước chân chính về sự công bằng trong cuộc sống, vì vậy chuyện Sọ Dừa tồn tại mãi mãi với thời gian cùng bạn đọc.